

VINAŘSKÁ PODOBLAST

MIKULOVSKÁ

4 452 ha vinic
182 vinařských tratí
30 vinařských obcí
2 476 pěstitelů

NEJVĚTŠÍ VINAŘSKÉ OBCE:

Mikulov, Valtice,
Pavlov, Novosedly,
Drnholec

Když se řekne Mikulovsko...

... představte si mírně zvlněnou krajinu lužních lesů dolního Podyjí, z níž vystupují vápencová bradla Pavlovských vrchů. Právě na jejich úbočí založily římské legie již ve 3. století n. l. první vinice a dodnes tu najdete nejlepší viniční polohy Mikulovské podoblasti. Daří se zde zejména bílým odrudám, kterým vyšší obsah vápníku dodává obzvlášť mohutnou minerálnost. Doménou modrých odrud jsou spíše západněji položené šterkové půdy mezi Dunajovickými kopci; další vinice se pak táhnou směrem na východ na svazích Valtické pahorkatiny.

Míst, která nesmíte vynechat, je na Mikulovsku celá řada. Skutečnou lahůdku představuje Lednicko-valtický areál s rybníky, zámky, zámeckými parky a drobnými architektonickými skvosty, zapsaný na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jako nejrozsáhlejší umělecky ztvárněná krajina na světě. Líbit se vám bude i pohádkové město Mikulov se zámekem, v němž můžete navštívit největší tuzemskou vinařskou expozici včetně obřích vinného sudu, a Valtice se Salonem vín České republiky.

Mikulovské vinařské podoblasti odedávna vládne pikantní Ryzlink vlašský, který na vápenitých půdách v okolí Pálavy dosahuje vynikající kvality. Pradávná odruda nemá zvláštní nároky na půdu, ale miluje sluncem prohřáté jižní svahy – a těch tu nachází dostatek. Ve vínech z vyzrálých hroznů najdete aroma polního voňavého kvítí a sušených meruněk, pikantní kyselinu doplňují v chuti pampeliškově-medové až bezinkové tóny. Zajímavé je také zdejší Chardonnay s květinkovou vůní, v jehož chuti ucítíte grepy a oříšky, Rulandské bílé s tóny jablečných křízal a vynikající citrusové Sylvánské zelené; z červených vín pak Rulandské modré s višňovou vůní, plností a hladkostí.

TOP 10 vinařských zajímavostí Mikulovska

Pálava – V severopanonské nížině, kde je členitější a vrchovinný terén velmi vzácný, představuje jedinečné místo pro pěstování vinné révy. Réva čerpá širší škálu živin pro tvorbu aromatických látek a výraznější tóny extraktu z hlubokých sprašových nebo lehčích hlinitých púd.

Mikulov – V historických interiérech mikulovského zámku si prohlédnete rozsáhlou expozici Regionálního muzea Mikulov, věnovanou tradičnímu moravskému vinařství. Nejnovější část byla otevřena v červnu 2012.

Mikulovský obří sud – Navzdory všem změnám, úpravám a novým expozicím je právě on nadále hlavním tahákem Regionálního muzea v Mikulově. Vydejte se na zámek a poslechněte si příběh jeho vzniku!

Valtice – Ne nadarmo se jim říká hlavní město vína. Kromě Salonu vín, několika vinoték a vináren tu najdete například vinařské muzeum a Střední odbornou školu vinařskou, můžete také navštívit zajímavé podzemí a projít se po naučné vinařské stezce.

Salon vín České republiky – Ve sklepení barokního zámku ve Valticích můžete navštívit stálou degustační expozici, kde lze ochutnat sto nejlepších moravských a českých vín. Vybrat si můžete i některý z degustačních programů, řízených sommelierem.

Pavlov – Vinařská obec se rozkládá na úbočí Pálavy pod zříceninou Dívčích hradů. V České ulici si prohlédnete barokní vinařské domy s vinnými sklepy, na radnici pak objevíte Obecní vinotéku s nabídkou vín místního sdružení vinařů Vinitores Palaviensis.

Vinařská naučná stezka Stará hora – Celkem 3,5 km dlouhá trasa s jedenácti informačními panely vás provede vinicemi Vinařství Marcinčák, které řadu let pěstuje hrozny právě na Staré hoře nad obcí Novosedly.

Naučná vinařská stezka Valtice – Pětikilometrová okružní trasa s devatenácti informačními panely vede z města přes vinice ke kolonádě na Rajstně. Do města se vrací přes rozlehlé vinohrady a zámecký park.

Hradisko u bývalého Mušova – Tady archeologové v minulém století objevili pozůstatky římského vojenského tábora z 2. století n. l. Římsí legionáři tehdy pod Pálavou založili první vinice: z dezinfekčních důvodů totiž pili vodu smíchanou s vínem a nechtěli být odkázáni na dovoz vín z vlasti.

Lednicko-valtický areál – Nádherná krajina, plná impozantních šlechtických sídel, obklopených parky, zahradami, rybníky, řekami a lesy, doplněný řadou soch, loveckých zámečků, kaplí a kolonád, sice nepatří mezi vinařské zajímavosti, ale na našem seznamu nesmí chybět.

Kdy a kam se můžete vypravit na víno?

- **Velikonoční otevřené sklepy Valtice** (Velikonoce, přibližně dvacet sklepů), www.vinarivaltice.cz
- **Z důrky do důrky aneb Otevřené sklepy Šakvice** (červen, přibližně dvacet sklepů), www.sakvice.cz
- **Den otevřených sklepů v Horních a Dolních Věstonicích** (červenec, přibližně patnáct sklepů), www.horni-vestonice.cz
- **Valtické vinařské slavnosti** – v zámecké konírně státního zámku Valtice představuje Cech valtických vinařů přibližně deset lokálních vinařství a jejich vína ve spojení s moravskými gastronomickými specialitami a cimbálovou muzikou (červenec), www.valtice.eu
- **Hodové tůlání po Pulgárských sklepech** – Bulhary, akce doprovází tradiční slavnosti hodů (srpen, přibližně deset sklepů), www.vinarizbulhar.cz
- **Královský košť v Mikulově** – formou koštu jsou představena nejlepší vína od českých, moravských a slovenských vinařů podle aktuálních výsledků soutěže Král vín České republiky; jde o první veřejnou prezentaci medailových vín i těch bez ocenění (srpen), www.kralvin.cz
- **Velkopavlovické vinobraní** – Velké Pavlovice, ochutnávky vín a prvního burčáku (přelom srpna a září), www.velke-pavlovice.cz
- **Pálavské vinobraní Mikulov** (září), www.mikulov.cz, www.vinobrani.cz
- **Den otevřených sklepů Pavlov** (listopad, přibližně patnáct sklepů), www.otevrene-sklepy-pavlov.cz

LETNÍ OTEVŘENÉ SKLEPY

- **Léto otevřených sklepů v Pavlově** – V letních měsících, přibližně od půlky června do půlky září, mívá každý týden v pátek odpoledne a o víkendů otevřeno nejméně jedno pavlovské vinařství. Při návštěvě si můžete prohlédnout historické sklepy, osobně poznat jednotlivé vinaře, ochutnat zpravidla 10–12 vzorků pavlovských vín a samozřejmě si je také koupit. Rozpis, kdy má které vinařství otevřeno, najdete na internetových stránkách www.otevrene-sklepy-pavlov.cz.

Mikulov

Pokud jste v tomto městě ještě nebyli, máte se na co těšit – a pokud jste už měli tu čest, můžete se radovat také, protože na turisty každý rok čekají nějaké novinky. Zkrátka Mikulov nikdy nezklame a je spolehlivým a skvělým tipem na výlet v každém ročním období. Těm, kteří se toulají za vínem, navíc ke všem lákadlům pro oči nabízí spousty příležitostí k ochutnávkám a hlavně přešlel penzionů, hotelů a hotýlků, kde můžete složit hlavu, když se podíváte skleničce příliš hluboko na dno anebo se rozhodnete zůstat déle – a věřte, že v případě Mikulova je to dobré rozhodnutí.

Konec chvály, jdeme se toulat do pohádky.

Mikulov totiž nevypadá jako pohádkové město jen na fotografiích, ale i při pohledu zblízka. Vzkvétal pod rukama Lichtenštejnů i Ditrichštejnů, díky tolerantní atmosféře byl až do poloviny 19. století správním a duchovním centrem moravských Židů a sídlem zemského rabína. Jednou ze zdejších dominant je Svatý kopeček, vápencový vrch s barokním poutním kostelem sv. Šebestiána a křížovou cestou. Tou druhou je barokní zámek, sídlo Regionálního muzea Mikulov, kde objevíte nejrozsáhlejší tuzemskou expozici vinařství a vinohradnictví. Kromě toho si prohlédnete také obrazovou galerii Ditrichštejnů nebo zámeckou knihovnu, která nebyla jako jedna z mála prostor poničena požárem v roce 1945 a až na menší detaily si zachovala podobu z 18. století. Vaší pozornosti by rozhodně neměla uniknout ani expozice Římané a Germáni v kraji pod Pálavou, která získala cenu Gloria musealis v kategorii Muzejní výstava roku 2007.

Na hlavním mikulovském náměstí můžete navštívit Ditrichštejnskou hrobku, původně kostel sv. Anny. Byl založen roku 1623 jako jedna z nejstarších loret v českých zemích a na hrobku byl adaptován po požáru, kdy z něj zbylo jen torzo. Další oblíbenou mikulovskou atrakcí je jeskyně v útrobách vrchu Turolď, v létě pak koupaliště Riviera.

Při toulkách Mikulovem nepochybně narazíte i na vinné sklepy a další vinařské stavby: je jich tu celá řada, například v ulici Na Jámě, v Koněvově, pod Kozím hrádkem nebo v ulici s půvabným názvem Kamenný rádek. Starší stavby bohužel většinou zakrývají novodobé lisovny, ale pokud získáte pozvání do nějakého původního sklepa anebo někde najdete otevřené dveře, rozhodně využijte jedinečnou šanci prohlédnout si na vlastní oči křivolaké chodby a chodbičky, kopané ve vápencových skalách.

Akce: Kalendář vinařských akcí v Mikulově praská ve švech, a tak musíme vybrat jen to nejdůležitější. V březnu se koná **Výstava vína Mikulovské podoblasti**, v květnu **Mikulovské vinné trhy**, na přelomu května a června vám **Mikulov Gourmet Festival** představí tradiční moravské pokrmy v moderním pojetí a jejich kombinace s moravskými víny, na krajové speciality a víno láká rovněž červenový **Festival Národů Podyjí**. V srpnu vás čeká **zarážení hory a degustace vín pod širým nebem**, vrcholem sezony bývá zářijové **Pálavské vinobraní**. Vína můžete ochutnávat také v říjnu při příležitosti **Pálavského gulášfestu**, v prosinci se koná **Svěcení vín**.

www.mikulov.cz
www.vinobrani.cz

Cesta na Svatý kopeček začíná u bývalého piaristického domu se sochou sv. Jana Nepomuckého

Rozhledna Koží hrádek

Bez ohledu na řadu vyhlídkových míst v okolí města i v Mikulově najdete rozhlednu – i když pravda, od moderních kolegyň se značně liší. Jedná se totiž o upravenou dvoupatrovou dělostřeleckou věž se střílnami a ochozem, postavenou v 15. století na vrcholku zvaném Koží vrch. Signálem, že má rozhledna otevřeno, je vyvěšená vlajka.

Pálavské vinobraní

Každoročně začátkem září procházíte Mikulovem po tři dny historické průvody, centrum města se promění v historickou tržnici a v zámeckých sálech a sklepeních se konají hostiny a ochutnávky vín. Třídenní vinobraní oslavuje mikulovského pána Jana z Lichtenštejna, který roku 1403 vysvobodil z vídeňského vězení českého krále Václava IV. a poskytl mu útočiště ve svém sídle.

www.vinobrani.cz

Půjdete na Tanzberg, nebo na Svatý kopeček?

Kdo se alespoň trochu orientuje v českém a moravském vinařství, ten zná zřejmě Tanzberg jako vinařství, které v roce 1999 založil tehdejší ředitel televize Nova Vladimír Železný. Jméno Tanzberg nebylo vybráno náhodně: jedná se totiž o starý název místa nad Mikulovem, které dnes známe jako Svatý kopeček.

Vrch Tanzberg se proslavil bujarými veselnicemi, které se tu prý odehrávaly zejména za noci každoročně z 30. dubna na 1. máje. Přítrž rozpustilým radovánkám učinil kardinál Ditrichštejn v roce 1622. Tehdy konečně ustoupila morová epidemie, která Mikulovsko dlouho sužovala, a kardinál nechal na znamení díků postavit na Tanzbergu kapli sv. Šebestiána. Légrace skončila a tancovačky vystrídala víra. Kromě kaple tu dnes stojí zvonice, boží hrob a několik dalších sakrálních staveb, navíc se odtud otvírá působivý výhled do krajiny plné vinic.

Z města vás na Svatý kopeček dovede raně barokní křížová cesta s pašijovými kaplemi. Není to cesta pro každého, dámy by rozhodně měly nechat lodičky a vysoké podpatky doma. A mimochodem, pokud dostanete chuť ochutnat vína z vinařství Tanzberg, hledejte v Mikulově, v Husově ulici, stejnojmenný hotel. Sídlo vinařství leží o kousek dál, v Bavorech; na návštěvu a případnou malou ochutnávku se tam můžete vypravit ve všedních dnech denně bez ohlášení po celý rok, v červnu, červenci a srpnu je otevřeno i o víkendech.

www.tanzberg.cz

Vinohradnická expozice Regionálního muzea v Mikulově

O vinařské a vinohradnické expozici na mikulovském zámku se často píše jako o největší stálé výstavě svého druhu v Česku, ale pozor: vlastně neexistuje nic, s čím by snesla srovnání. Jistě, na vinné lisy a malé kolekce vinohradnického náčiní narazíte i jinde, ale rozsahem a pestroostí vede Mikulov na celé čáře. Snad jedině pokud by vás zajímalo umění starých truhlářů a bednářů, najdete podrobněji zpracovanou expozici v Louckém klášteře ve Znojmě.

Vinařství se na mikulovském zámku věnují tři výstavy; navštívit je můžete samostatně i v kombinaci s dalšími muzejními prostory.

Obří sud

Největší pozornost samozřejmě přitahuje kuriozita: obrovský sud v zámeckém sklepení. Nechal si ho vyrobit mikulovský zámecký pán Maxmilián kníže z Ditrichštejna a jeho tvůrce, brněnský bednář Christof Specht, se ve smlouvě z 29. ledna 1643 zavázal, že sud postaví do vinobraní. Zřejmě se mu to povedlo, i když údaje o délce stavby kolísají mezi 228 a 273 dny. S jistotou zato známe spoustu dalších podrobností. Například že sud je vyroben z dubových fošen místy až 35 cm silných, že bednář Specht měl k ruce tři tovaryše, že sud vyráběli přímo ve sklepech a že lůžko je dílem tesaře z Innsbrucku jménem Bartolme Schütz. Na délku měří sud 621 cm, přes břicho (tedy vypouklý střed) dosahuje průměru 524 cm, váží 26 t a vešlo se do něj 101 400 l vína.

Ve tmě a tichu hluboko ve skále přečkal obří sud už téměř pět staletí, nicméně jeho vinařská sláva trvala sotva pár desítek let. Třicet, ale možná také padesát let byl nepřetržitě plněn desátkovým vínem, pak však přišla neúroda, sud zůstal několik let prázdný a dřevo se rozeschlo. Když jej znovu chtěli naplnit, protékal. Byl proto vyztužen železnou konstrukcí a stal se obdivovanou kuriozitou.

Desátkové víno

Pro vysvětlení termínu desátkové víno netřeba chodit daleko, daně platíme všichni. Zkrátka když jste si pronajali vinici, museli jste za to zaplatit. Podle vysvětlení Regionálního muzea v Mikulově se daň z vinice skládala ze dvou částí: z finanční daně z půdy zvané perkrecht a z desátku, tedy desátého dílu úrody. Šlo o naturální daň ve formě vína nebo moštu, ale někdy se vlastníkům vinic odváděly hrozny či rmut. Na Moravě se prý obvykle coby vinný desátek odvádělo jedno vědro, tedy 56,6 l, a to všechno se slévalo dohromady ve velkých desátkových sudech.

Jestli krčíte nos nevolí a ptáte se, co pro naše předky znamenaly odrůdy, ročníky a jednotlivé vinice, odpověď je jednoduchá: nehrály zvláštní roli. A bylo to dokonce ještě horší: s desátkovým vínem se prý Ditrichštejnové moc nemazali a slévali dokonce bílé s červeným do jedné kupáže. Chuť zřejmě nic moc, ale co byste taky čekali od desátkového vína?

Tradiční vinařství na Moravě a vinařské lisy

V této části expozice se dozvíte ledacos o pěstování vinné révy v minulosti i dnes, o výrobě vína, o vinařských stavbách i o tom, co se ve vinicích odehrává v jednotlivých měsících. Vystaveno je také dobové nářadí a vinařské nádoby, jedna z místností je zařízena jako lisovna z 19. století. Milé překvapení představují přehledně seřazené názvy starých odrůd, míry nebo výrazy, které v minulosti znal každý vinař a dnes si lámeme hlavy nad jejich významy.

Nevěříte? A víte například, co je to husa či húser, branky, okřín, hinšt a klaniče? Pokud ne, můžete si vědomosti doplnit v galerii dřevěných vinařských lisů. K vidění jsou všechny základní typy vřetenových lisů, malé lisy i skuteční obři, lisy kompletní i pouhá torza, vesměs exempláře z jižní Moravy a ze západního Slovenska. Nejstarší pochází z roku 1797, nejmladší byl vyroben v roce 1937. Neváhejte, dřevěné letité artefakty se vám určitě budou líbit.

Víno napříč staletími

Nejnovejším přírůstkem mikulovských vinařských expozic se v červnu 2012 stala bezbariérová výstava, otevřená v rekonstruovaných barokních konírnách. Role révy a vína v průběhu staletí je tu představena ve stylu cesty časem s doprovodem dobové hudby a několika filmových projekcí. Při procházce románským sklepem, gotickou kaplí, renesančním labyrintem či barokním divadlem si prohlédnete jak vzácné originály z Moravy i Čech, tak dokonalé repliky listin, knih a jiných předmětů, souvisejících s vinařskou tematikou.

Expozice je sice neobvyklá svým výtvarným pojetím, ale s interaktivními a hmatovými prvky, slibovanými na reklamních letáčcích, se tu poněkud šetřilo. Omezily se na dětské gotické omalovánky, možnost dotknout se několika exponátů nebo odkrývat chutě a vůně několika neznámějších odrůd. Výsledný dojem rovněž kazí informační panely, umístěné ve spoře osvětleném prostoru – pokud vám však půjde hlavně o atmosféru a nebudete se zajímat o všechny podrobnosti (i když právě o ně by tu mělo jít, ne?), zřejmě budete spokojeni.

Překvapením na závěr je virtuální projížďka po vinicích jednotlivých českých a moravských podoblastí, přičemž se film spouští šlapáním na letitých muzejních bicyklech. Naštěstí stačí šlápnout jen jednou a není třeba se opírat do pedálů celou dobu, takže záleží jen na vás, zda budete film sledovat z cyklistických sedel, vestoje nebo z dobových seslí.

Valtice

Ačkoliv má Mikulovská podoba název po Mikulovu, hlavním městem vína je jiné město: Valtice. Valtická Střední odborná škola vinařská, zřízená v roce 1873, jako jediná v České republice vyučuje obor vinařství. Na zámku sídlí Národní vinařské centrum, které podporuje a propaguje vinařství a vinohradnictví, pořádá soutěže vín, semináře a kurzy a spravuje rovněž stálou degustační expozici Salon vín České republiky, instalovanou v zámeckém sklepení. Ve Valticích se kromě toho každý rok koná řada akcí, například Valtické vinné trhy, označované jako Wimbledon mezi tuzemskými výstavami vín. Za vidění určitě stojí také expozice historických vinařských lisů ve zdejší pobočce Národního zemědělského muzea, Zámecký nebo Křížový sklep. Kromě toho se můžete projít nebo projet na kole po naučné vinařské stezce, prozkoumat labyrint Valtického podzemí anebo si navštívit některou z vináren a vinoték. Zkrátka ať ve Valticích půjdete kamkoliv, víno si vás vždycky najde.

Po výstavných vinařských domech, které kdysi stávaly v historickém centru města, však budete pátrat zbytečně: většinou padly za obětí ničivým požárům v minulých staletích. Jedním z nemnoha dochovaných a navíc téměř nezasažených pozdějšími úpravami je dům č. 49 v Kopečné ulici. Více než 500 sklepů valtických malovinařů najdete v ulicích Josefská, Polní, Růžová, Vinařská a Sklepní, do většiny z nich se ovšem zřejmě nikdy nepodíváte. Některá vinařství otvírají své dveře jen klasicky na objednávku anebo v rámci dnů otevřených sklepů.

Akce: Z akcí, při kterých teče víno doslova proudem, stojí za zmínku únorový **Valtický vinařský fašank**, březnový **Valtický košť**, **Velikonoční otevřené sklepy**, květnové **Valtické vinné trhy** a **Slavnosti růžového vína** anebo červené **Valtické vinařské slavnosti**. V září se koná **Mistrovství světa ve sběru hroznů** a **Dny valtických burčáků**, v říjnu **Valtické vinobraní**, v listopadu **Putování za svatomartinskými a mladými víny po valtických sklepech** a **Svěcení vína** a program uzavírá prosincový **Mikulášský košť archívních vín**.

www.valtice.eu
www.vinarivaltice.cz

Salon vín České republiky

Ve stylově upraveném sklepení valtického zámku sídlí Salon vín, stálá degustační expozice nejlepších moravských a českých vín. Kolekce je každoročně vybírána v rámci nejvyšší národní soutěže vín České republiky. Vína přihlášená do Salonu smějí být vyrobena výhradně z domácích hroznů a musí nejprve projít systémem nominačních výstav.

Na vlastní soutěž navazuje celoročně otevřená veřejná degustační expozice, kde je vystavena rovná stovka vítězných vzorků. Každé vystavené víno doplňují informace o jeho původu i výrobci, vinař pak získává právo na označení lahvi známkou Salon vín České republiky.

Při prohlídce můžete volně ochutnávat všechny vystavené vzorky anebo si vybrat z několika degustačních programů, řízených sommelierem. Možná je i prohlídka zdarma bez degustace nebo kombinovaná vstupenka, která zahrnuje volnou degustaci a prohlídkový okruh na zámku. Součástí Salonu vín je prodej vinařských potřeb, literatury a dalších předmětů, koupit si samozřejmě můžete i vystavená vína.

Expozice je otevřena celoročně kromě února, kdy se kolekce pravidelně obměňuje. Slavnostní otevření se koná tradičně koncem února.

Tel.: 519 352 072, objednávky
větších skupin a řízených degustací na tel. 519 352 744
e-mail: salonvin@vinarskecentrum.cz
www.salonvin.cz

Valtické podzemí

Stačí přejít hlavní valtické náměstí do Růžové ulice, z ní přibližně po 300 m odbočit doprava do Vinařské, urazit posledních sto metrů – a jste na místě, respektive u vchodu do Valtického podzemí. Spleťtý labyrint obnovených částí vinných měšťanských sklepů vypovídá nejenom o rozsahu valtických vinic a významu zdejšího vinařství, ale také o staleté historii. Nejstarší části sklepních prostor totiž vznikly už v 13. století v souvislosti se založením kláštera minoritů. Zachránce těchto míst se před několika lety stalo Vinařství Chateau Lednice.

Do sklepení se můžete vypravit na docela obyčejnou prohlídku: čeká vás téměř 800 m širokých, úzkých i velmi úzkých chodeb, zajímavá přehlídka starobylých cihel z okolních, dnes již zaniklých cihelen, nahlédnutí do privátních archivních boxů či ukázky zkamenělin. Pro milovníky a znalce vína ovšem Valtické podzemí slouží hlavně jako místo pro ochutnávky vín, kde si vedle běžné nabídky můžete vybrat i některý z nabízených zážitkových vinařských programů. Sklepení je zároveň skvělým místem pro letní ochlazení nebo zimní zahřátí, protože v něm panuje stálá teplota 10–12 °C podle hloubky sklepa.

Akce: Valtické podzemí bývá pravidelným účastníkem tradičních **Dnů otevřených sklepů** nebo **Dýňobraní**, ale každoročně pořádá také několik speciálních akcí, například **Noc otevřených sklepů** na vinařském náměstíčku, **Cyrilometodějské dny** či **Valtické burčákování**. Kromě toho můžete koncem léta a na podzim u vchodu do Podzemí ochutnat chlazený višňák nebo burčák z Vinařství Chateau Lednice z originálního Burčákomatu.

www.valtickepodzemí.cz
www.chateau-lednice.cz

Které víno je nejlepší?

Valtický Salon vín má samozřejmě své nadšené příznivce i zarputilé odpůrce. Pro některé vinaře je umístění jejich vín v Salonu vysoce prestižní záležitostí; vítězná vína potom oblepují medailemi a úměrně tomu někdy zvyšují i ceny. Jiní vinaři naopak svá vína do této soutěže nepřihlašují – a ano, mohou to být právě ta vína, která máte rádi, a v Salonu vám mohou chybět.

Proč? Třeba proto, že u vín přihlášených do nejvyšší národní soutěže České republiky musí vinař mimo jiné garantovat dodání určitého počtu lahví – to aby si je v případě vítězství pak mlsní návštěvníci mohli koupit v průběhu celého roku. Vcelku běžně se však stává, že některé partie nedosahují potřebného množství a další vína se bleskově vyprodají dávno předtím, než dojde na podání přihlášek. Ke „stovce nejlepších vín“ je tak potřeba přistupovat s lehkým nadhledem, nicméně platí, že právě při degustaci v Salonu se můžete prochnout širokým spektrem kvalitních vín, případně porovnávat několik vzorků stejných odrůd a vybírat si mezi drobnými chuťovými a voňavými odlišnostmi.

Jen tak pro zajímavost (a také abyste věděli, co přibližně můžete očekávat) se podívejme, co nabízel Salon vín v roce 2012. Poměrně spravedlivě, i když ne v poměru k plochám osázených vinic, byla zastoupená bílá (62) a červená (34) vína, byla tu také dvě vína růžová a dvě vína šumivá. Odrůdová skladba čítala 25 odrůd a dvě vína cuveé. Z bílých vín jste mohli ochutnat například jedenáct vzorků Rulandského šedého, o osmi vzorcích Ryzlinku rýnského a Sauvignonu, sedm vzorků Chardonnay a Veltlínského zeleného a šest vzorků Tramínu červeného a Rulandského bílého. Z červených odrůd byl nejlépeší Cabernet Sauvignon (sedm vzorků), Rulandské modré (pět), Svatovavřínecké (čtyři), po třech vzorcích byly zastoupeny Merlot, Frankovka, Alibernet, Dornfelder a Zweigeltrebe. Z hlediska jakostních kategorií převažovaly pozdní sběry (54) a výběry z hroznů (230).

Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Valticích

Nepřehlédnutelný, impozantní a už z dálky zářící jako maják – takový je barokní kostel na hlavním valtickém náměstí. Jeho míry (délka 48 m, šířka 28 m, výška lodě 34 m a výška věží 60 m) překvapují, ale jen do chvíle, než zjistíte, že si jeho zakladatel kníže Lichtenštejn přál, aby se do něj při mši vešli všichni obyvatelé města. Jeho přání se díky velkorysým plánům plní dodnes.

A mimochodem, až uslyšíte valtické zvony, vezte, že symbolicky vyzvánějí na památku usmíření mezi českými a původními německými obyvateli Valtic, odsunutými po druhé světové válce do sousedního Rakouska. Na věž byly tyto zvony zavěšeny v roce 1992.

*Valtice;
vlevo chrám
Nanebevzetí Panny Marie, vpravo
Muzeum vinařství,
zahradnictví a životního prostředí*

Muzeum vinařství, zahradnictví a životního prostředí ve Valticích

Muzeum je pobočkou Národního zemědělského muzea v Praze a sídlí na hlavním valtickém náměstí v budově, která dříve sloužila zámecké hospodářské správě lichtenštejnských statků. Stálé expozice dokumentují vývoj zelinářství a ovocnářství, vinařství a vinohradnictví v našich zemích, k vidění jsou zejména herbáře a ukázky semen historických druhů zelenin a květin, výřezů dřev, mechů a šišek. Atraktivní je také část věnovaná životnímu prostředí, kde stojí v centru pozornosti kouzelná krajina Lednicko-valtického areálu. Muzeum mapuje rovněž vývoj květinářství s ukázkami květinových vazeb a parafrézových modelů ovoce a zeleniny.

V části věnované vinařství patří mezi nejceněnější vystavené předměty vinařské lisy z 18. a 19. století, většinou plně funkční. Muzeum je získalo od různých vinařů z Břeclavska. Spatříte tu také vinné sudy s objemy uvedenými v původních mírách a drobné náradí používané při vinobraní – mlýnky, putny, kosíře a další.

www.nzm.cz

Valtické vinné trhy

Alespoň jednou v životě byste měli navštívit klasickou výstavu vín – a pokud takové akce zrovna nevyhledáváte a bude-li „poprvé“ zároveň možná „naposled“, vydejte se do Valtic. Jedna z nejprestižnějších vinařských soutěží, spojená s možností ochutnávky několika set domácích a zahraničních vín, je zkrátka fenoménem, označovaným jako Wimbledon mezi výstavami. Můžete to brát tak, že je-li výhra ve Wimbledonu snem každého tenisty světového formátu, pak zisk nejvyššího ocenění z Valtických vinných trhů je zase snem každého dobrého vinaře. Zároveň jde ale o jednu z největších, nejprestižnějších a nejlépe obsazených tuzemských výstav a ochutnáte tu skutečně všechno.

Pokud se vám název „trhy“ zdá poněkud zastaralý, pak vězte, že stále má své opodstatnění. Ačkoliv oslaví Valtické vinné trhy v roce 2017 jubilejní 50. ročník ve své novodobé historii, vznikly coby jedna z nejstarších výstav v Rakousku-Uhersku již před rokem 1850. Organizátorem akce v tehdejší archaické podobě byli Lichtenštejnové a hlavním záměrem bylo dobře prodat vína z oblasti Valtic a Mikulova. Forma trhů v té době byla tím nejlepším způsobem, jak nalákat bohaté kupce z Vídně, Prahy i jiných měst, aby přijeli na jižní Moravu, kde jim pak byla na jednom místě – tedy na valtickém zámku, v pohodlí a přepychu – představena výtečná vína.

Ani dnes nejsou Valtické vinné trhy pouhou soutěží vinařů schopných zásobovat trh, ale představují zároveň společenskou reprezentativní událost. Tradicí se stalo udělování prestižní ceny CHAMPION VVT a zlatých, stříbrných a bronzových medailí třem nejvýše hodnoceným vínům u každé odrůdy nebo druhu vína.

Trhy se odehrávají začátkem května v Jízdárně a ve Španělské konírně valtického zámku, pro veřejnost bývá otevřeno v pátek odpoledne a v sobotu po celý den. Stačí tedy přijet ve správný čas, koupit si vstupenku, uchopit skleničku a pak už si jen vybírat své „šampiony“ z katalogu, kde jsou vedle analytických hodnot všech vzorků uvedena i hodnocení odborných degustačních komisí. Každoročně se také můžete zúčastnit pokusu o unikátní rekord v řetězovém přituknutí s nejstarším moravským růžovým vínem Gracie rose – jistě, je to hlavně legrace, ale který trh by se bez ní obešel?

www.vinnetrhy.cz

Zámecký a Křížový sklep ve Valticích

Nabídka valtických vinařských zajímavostí by nebyla úplná, kdyby v ní chyběly starobylé vinné sklepy. Jmenují se Křížový a Zámecký, o oba pečuje akciová společnost Vinné sklepy Valtice coby nejstarší vinařství Lednicko-valtického areálu a oba jsou přístupné pro veřejnost.

Zámecký sklep s kapacitou 600 tisíc litrů, vybudovaný kolem roku 1430, patří mezi nejstarší a největší vinné sklepy v Evropě. Z roku 1640 pak pochází sklep nazývaný kvůli svému půdorysu Křížový. Je 120 m dlouhý, 100 m široký a pojme přes milion litrů vína, uloženého v dubových sudcích i nerezových tancích a zrajícího v 300 tisících lahvích. Vstup do Křížového sklepa, rekonstruovaný v roce 2010, byl nominován na národní cenu za architekturu v soutěži Grand Prix architektů.

Zámecký sklep je přístupný od května do října, Křížový sklep v červenci a srpnu. Prohlídky zpravidla zahrnují výklad a degustaci několika vzorků vín; podrobnosti najdete na internetových stránkách, ale poradí vám také v informačním centru ve Valticích.

A mimochodem, pokud budete chtít ochutnat vína Vinných sklepů Valtice a podniková prodejna v areálu firmy bude mít zrovna zavřeno, ještě pořád je tu vinařská pohotovost. Vybraná lahvová vína, sudová vína a burčák (samozřejmě pouze v burčákové sezoně) totiž koupíte 24 hodin denně nonstop na vrátnici!

www.vsaltice.cz
www.valtice.eu

Chorvát/Charvát

Občas máte štěstí a objevíte ve vinném sklepe poklad. V tomto případě obvykle mívá podobu neoznačené lahve bez etikety, z níž vám vinař nalije za tajuplného mrkání. Zakroučíte skleničkou a přičichnete, jenže vůně toho většinou moc neprozradí. Jakmile ale ochutnáte první kapku, ucítíte na jazyku chuť lesních jahod – krásnou, intenzivní a sladkou, zkrátka přesně takovou, jakou si člověk pamatuje z dětství. Právě takto (anebo podobně) vypadá první setkání s Charvátem.

Je to víno šálivé: může být sladké i suché, bílé, růžové nebo červené, ale vždycky v něm ucítíte jahody. Právě touto nezaměnitelnou chutí a občas i vůní se vyznačují vína vyrobená z hroznů hybridů. Tyto odrůdy (kromě Charvátu například Isabella či Othello) vznikly na přelomu 19. a 20. století křížením evropských a amerických odrůd jako snaha bránit se révokazu. Postupně však byly z evropských vinic opět vymýceny; například Francie nabídla roku 1953 svým vinařům za vykloučení každého hektaru osázeného americkými hybridy velkorysou prémii, nicméně o šest let později už každému, kdo by americké hybridy pěstoval dál, hrozila pokuta a ztráta výsadbového práva.

Zpět na Moravu: Podobně jako v Evropské unii ani v České republice Charvát nepatří k uznávaným odrůdám a zákon jej zakazuje uvádět na trh jako révové víno. Pěstuje ho málokdo, a tak jej většinou ochutnáte jen u menších vinařů; poštětít se vám může zejména v okolí Valtic a Cejkovic.

Leč pozor: Charvát a další podobné „jahodové“ lahůdky obestírají tajuplná atmosféra. Říká se, že vyvolávají halucinace, mají afrodisiakální a léčivé účinky anebo se z nich zkrátka blbne. Vinaři pro to ovšem mají vysvětlení: hybridy se kromě exotických vůní a chutí vyznačují i velkým množstvím pektinů, ze kterých vzniká při kvašení značné množství metanolu. Prý existují vesnice, kde se tato vína konzumují po desetiletí a na jejich obyvatelích je to znát. Nevěříte? Další oblíbená vinařská teorie tvrdí, že právě Charvát je tou starou odrůdou, kterou pod Pálavou pěstovali Římané, posléze zplánela a zachránila se jako lesní réva v pálavských lesích...

Pokud vás Charvát zaujal, dozvíte se více na uvedených internetových stránkách – a prozradím vám, že právě ve valtickém vinařství pana Štěpánka můžete ochutnat nejenom toto jahodové potěšení, ale třeba také víno odrůdy Baco noir, lidově zvané Bago, či Uhudler, jehož popíjení zakázal v roce 1938 sám Adolf Hitler.

www.martinstepanek.estranky.cz
www.sklipekvaltice.cz

Vinařská naučná stezka Valtice a kolonáda na Rajstně

Okružní trasa začíná i končí na náměstí ve Valticích. Prochází zámeckým parkem na návrší nad městem, mezi vinohrady pokračuje ke kolonádě na Rajstně a posléze se přes vinice Střední odborné školy vinařské vrací zpět do Valtic. Měří celkem 5 km, je vhodná pro pěší i cyklisty, ale pozor, v zámeckém parku je jízda na kole zakázána. Devatenáct informačních panelů vás seznámí s děním ve vinicích během jednotlivých ročních období, s historií tuzemského vinařství i s pěstováním vinné révy v Mikulovské vinařské podoblasti. Zajímavým místem je vinice Střední odborné školy vinařské, kde jsou vysazeny jednotlivé odrůdy vinné révy a představeny různé typy jejich pěstování a tažení.

Rajstna určitě stojí za to, abyste se u ní chvíli zdrželi. Podivuhodná stavba, dokončená roku 1823, prý nápadně připomíná známý Gloriet u vídeňského zámku Schönbrunn. Sloupořadí s korintskými hlavicemi má uprostřed triumfální oblouk, schodiště ukrytá v pilířích vás dovedou na rovnou střechu s vyhlídkovou terasou, odkud se otvírá pěkný výhled na Lednicko-valtický areál – ostatně, nacházíte se v jeho nejvyšším bodě. Dobře bývají samozřejmě vidět Valtice obklopené vinohrady a za nimi parkově upravená krajina, zakončená štíhlým Minaretem v lednickém zámeckém parku, na západním obzoru zaznamenáte Mikulov se zámkem a Svatým kopečkem, Pálavu se zříceninou hradu Děvičky a nejvyšším vrcholem Děvinem. Na východě již na slovenském území zahlédnete Malé Karpaty, na jihu leží rakouský Schattenberg a zřícenina hradu Falkenstein.

Kolonáda představovala už v první polovině 19. století oblíbený cíl výletníků, ale její poselství bylo mnohem hlubší. Stavět ji začal Alois I. z Lichtenštejna, ale dokončil ji až po několika letech jeho mladší bratr Jan Josef I.

Stavbu pojal jako památník otci a bratrům. Ctnosti a vlastnosti lichtenštejnských pánů připomínají jak sochy v nikách, tak německé nápisy na atice. Směrem k městu zdobí kolonádu nápis „syn otci, bratr bratrům“, na jižní straně pak slova „nezapomenutelným mužům jediný přeživší syn“. Spíš než o vyhlídku a zajímavý turistický cíl šlo tedy o památník – svým poselstvím smutný, ale polohou jedinečný.

